

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 15. szám.

Budapest, április 13.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Württemberg csendőrtestülete.

Ismerteti: R. L.

(Vége.)

A járásparancsnok köteles az alárendelt csendőrök szolgálati működését a legszigorubban ellenőrizni s ügyelni, hogy a csendőrök a szolgálati utasításokban és rendeletekben előirtaknak, úgyszintén a hatóságok felhívásainak pontosan eleget tegyenek.

A testület parancsnoka köteles egyszer egy évhen az összes alosztályokat megsejlelni és azok szolgálati ténykedéséről minden irányban meggyőződést szerezni.

A járásparancsnokok évenként kétszer — tavasszal és ősszel — szemlélik meg őrszeiket. A szemletartásra vonatkozó utasítás hasonló a mienkéhez. A mellékállomásokat a járásparancsnok csak kivételes esetekben szemléli, ellenben a főállomás parancsnoka köteles azt havonként több ízben meglepni s a rendről és pontos szolgálatteljesítésről meggyőződést szerezni.

Utaltat: A parancsnok kap: 7200 márka fizetést, 1350 márka lakbért, 1714 márka utazási és 685 márka irodai átalányt, összesen 10,940 márkát; ez kereken 13,200 koronának felel meg. Egy márka egy korona húsz fillérnek felel meg. A járásparancsnok 4500 márka fizetést, 450 márka lakbért, 1292 márka utazási és 111 márka irodai átalányt, összesen 6353 márkát, vagyis kereken 7625 koronát kap.

A legénység illetéke, a zsold, a pótdíj és a mellékilletékekből áll.

A zsold az illető szolgálati alkalmazása és ideje szerint különböző, így:

az I. oszt. állomásparancsnok évi	1130
a II. „ „ „	1050
a törzsszámvivő (Corpsfourier) „	1460
a szűrnységdmunkás (Bezirkfourier) évi	1230
az I. oszt. csendőr	860
a II. „ „ a)	740 és
a II. „ „ b)	700

márka zsoldot kap.

A szolgálati pótdíj:

a 3-tól egészen a befejezett 6. évig*	40
a 6. „ „ „ 9. „	80
a 9. „ „ „ 15. „	110
a 15. „ „ „ 18. „	210
a 18. „ „ „ 21. „	260 és
a 21. év után	310

márkát tesz ki évente.

* A csapatbeli szolgálati idő is számít.

Ezenkívül minden negyedik szolgálati évet betöltött csendőr évi 200 márka ténylegességi pótdíjat élvez.

Végül kap a csendőrség bizonyos alkalmakkor úgynevezett mellékilletéket. Ez a szolgálati utazások stb. alkalmával felmerült, de el nem számolható költségek megtérítését célozza, részben készpénzben, részben természetben utaltatik ki. Így például megtérül a szolgálati utazásnál felmerült utiköltség, vezénylési pótdíj, egyenruhaváltoztatáskor a többköltség; a természetbeni kedvezmények rendszeresen természetbeni lakás kiutalása, lakbértváltás, szolgálati ruha kiutalása és hasonlókból állnak.

Erre vonatkozólag szolgáljanak felvilágosításul az alábbiak:

Nős csendőrlegénység áthelyezési költségei kétféleképpen térítetnek meg, aszerint, hogy az utazás vonaton vagy tengelyen történt. A kártalanítás, jobban mondva megtérítés két összegből áll és pedig:

Kártalanítási átalány az általános kiadások fedezésére és szállítási költség visszatérítés az ut nagyságához mérten.

Ha az utazás nem vonaton történik, akkor a kártalanítási átalány az általános kiadásokra 60 márkát tesz ki, ezenkívül — a legrövidebb utirányt véve a számítás alapjául — kilométerenként 1 márka szállítási költségilletékes.

Ha az utazás vonaton történik, a kártalanítási átalány szintén 60 márka, a szállítási költségre azonban kilométerenként csak 50 fillért kap a költözőkötő csendőregén.

Vezénylési pótdíj ezimén az állomásparancsnok (altiszt) 3 márka 50 fillért, a csendőr pedig 2 márkát kap minden oly szolgálat teljesítésekor, amelyet az illető felhívás, megkeresés, illetőleg a szolgálati utasítás előírása alapján végzett, ha a gyalog megtendő ut 15 kilométert meghalad, vagy ha a szolgálatteljesítés tíz óránál hosszabb időt vett igénybe. Fél vezénylési pótdíj jár, ha a szolgálat időtartama 10 óránál kevesebbet, azonban legalább 8 órát kitett.

Tizenöt napot meghaladó vezényléskor, a tizenhatodik naptól kezdődőleg a vezényelt legénység a mérsékelt vezénylési pótdíjat kapja, amely az állomásparancsnoknál (altisztnél) napi 2 márka 30 fillért, a csendőrnél 1 márka 30 fillért tesz ki s a mely három hó elmúltával megszűnik. (Ez megfelel a mi tartós vezénylésiink esetének.)

Elő magyar vill. orre

berend. hangszer-gyár

honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az

Orosz és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős ol-

STOWASSER JÁNOS

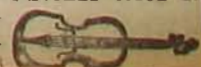
osászati és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

hangszerkészítője, az

Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára

Legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára

Irodai átlány címén az állomásparancsnok 15. a csendőr 5 márkát kap évente; az összes szükséges nyomtatvány hivatalból szereztetik be.

Fehérneműre, lábbelire és aprólékos kéziszerekre a csendőrlégénység 36 márkát kap évenként. Az öltözetet és felszerelést az állam szolgáltatja.

A lovasított légénységnél nyeregzserszámkoptatás címén az állomásparancsnok 120. a lovascsendőr 60 márkát kap évente.

Az összes légénységnek szabad lakásra, illetőleg megfelelő lakbérre van igénye; ez utóbbi 60—150 marka között változik.

A közös légénységi laktanyákban a szükséges butorzatot — elég különösen — a mőtlen légénység költségére készítteti a testület parancsnoka.

Ellátás.

Azon csendőrnek, aki legalább kilencz évi tényleges szolgálat után állandóan szolgálatképtelenné vált, vagy kilencz évi szolgálat után szolgálatteljesítés közben szerzett bajjal több mint egy éven át betegeskedett a ennek következtében nem teljesített szolgálatot: nyugdíjra van igénye.

Harminezöt, vagy ennél több évi szolgálattal bíró csendőrnek a nyugdíjazás iránti kérelmét nem kell megindokolni, vagyis a szolgálatképtelenséget nem kell kimutatni.

A nyugdíjösszegbe beleszámít a zsold, a szolgálati pótdíj és a ténylegességi pótdíj. Hányadképen ezekből nyugdíj gyanánt 10 évi szolgálat után 41 $\frac{1}{2}$ %, 15 évi szolgálat után 49%, 20 évi szolgálat után 56 $\frac{1}{2}$ %, 25 évi szolgálat után 64%, 30 évi szolgálat után 71 $\frac{1}{2}$ %, 35 évi szolgálat után 77 $\frac{1}{2}$ % és 40 évi szolgálat után 85%-át kapja tényleges illetékeiből. Ezek szerint tehát egy II. a) osztályú csendőr, a kinek 740 marka a zsoldja, 10 évi szolgálat után évi 420, egy I. osztályú csendőr 10 év után 486, 35 évi után 1083 és 40 év után 1165 marka nyugdíjat kap; egy II. osztályú állomásparancsnok 15 év után 716, egy I. osztályú állomásparancsnok 15 év után 755, és 40 évi szolgálat után 1394 marka nyugdíjat kap évenként. A II. oszt. csendőr és állomásparancsnok járandóságát azért nem tárgyaltam részletekben, mivel 15 éven felüli II. oszt. csendőr, illetőleg 21 éven felüli állomásparancsnok nincsen, mert azoknak automatikusan az I. osztályba kell előrehaladni.

A csendőrségtől 9 év előtt önthájján kívül elbocsátott, ugyancsak a szolgálatteljesítés közben vagy által szenvedett betegség vagy sérülés folytán szolgálatképtelenné vált csendőr a kinstártól a szolgálatképtelenség márvébéz képest bizonyos összegű végkielégítést kap.

A csendőrlégénység özvegyei és árvái a kinstártól is kapnak nyugdíjat. Ezen bajon segítendő, létesült egy segélyegyesület, a melynek — a tisztek kivételével — a csendőrség összes egyénei kötelesek tagjai, a

kik a testületbe lépésük idejétől kezdődőleg zsoldjuk arányában befizetnek. A mennyiben szükségesnek mutatkozik, a kinstár is hozzájárul az egyesület vagyoniának növeléséhez; így például 1906-ban 20,000 márkát kapott az egyesület a kinstártól.

Minden csendőryegén tagsági díj címén egy-egy marka illetéke után 2 fillért (tehát 2%-ot) fizet; így tehát az I. osztályú állomásparancsnok havonként átlag 2 marka 73 fillért, a II. a) osztályú csendőr 1 marka 63 fillért fizet az egyesület pénztárába. Ezenkívül minden tag, a ki nőülési engedélyt nyert, 40 márkát köteles befizetni és pedig az engedély kézhezvétele napján!

Ezenkívül a csendőrségi jutalmazási alaphól kintalt, továbbá hatóságok, vagy magánosok által egyes csendőryegéneknek felajánlott jutalom minden márkájából 4 fillér levonatik a segélyegyesület részére. Az egyszer befizetett összeg semmi körülmények között sem térítetik vissza.

Az özvegyek és árvák részére kintalandó segély nagysága a férj életében befizetett összeg nagysága szerint különböző; elv azonban, hogy az özvegynek juttatandó összeg nagysága a férj által egy évben befizetett összeg tiszteresét túl ne lépje. Az egyesület tagjának árva az anya életében egy ötdödét, a teljesen árva két ötdödét kapja azon összegnek, a melyet az anya segélyképen kapott.

A segély utólagos meggyedévi részletekben utaltatik ki.

A segély iránti igény megszűnik, ha az özvegy újból férjhez megy, meghal, vagy büntetendő eseteleményt elkövet. Az árva segélye a 18. életév betöltésekor, vagy büntetendő esetelemény elkövetése esetén szűnik meg.

Az ellátás egy másik neme, az altiszteknek és csendőröknek a polgári hivatalokban való elhelyezése. Ezelt szolgálja a mi igényjogosultsági igazolványunkhoz hasonló polgári ellátási igazolvány. (Zivilversicherungsschein).

Három ilyen igazolvány van:

1. Az A) jelzésű nagy igazolvány a birodalmi sas-címmel, vörös borítékban. Ezt olyan altisztek kapják, a kik — mint nem rokkantak — a nyugellátásra igényyel bírnak, tizenkét éven át megszakítás nélkül szolgáltak a ezen idő alatt jó és kifogástalan magaviseletet tanúsítottak. A teljesen rokkantak ezt az igazolványt a nyugdíjon felül kapják, míg a félig rokkantak tetszés szerint vagy a nyugdíjat, vagy az igazolványt kaphatják, de csak akkor, ha legalább tizenkét szolgálati évük van. Ez az igazolvány feljogosítja birtokosát a német birodalom hatóságainál, valamint a szövetséges államok közgazgatási hivatalainál alkalmazást kérhetni és vállaltatni.

2. A B) jelzésű igazolvány a birodalmi kis sas-címmel, vörös borítékban.

Ezt oly csendőrök kapják, a kik legalább kilencz éven át a hadseregben vagy a tengerészetnél szolgáltak, ez-

Ha fáj a feje ne tévóazzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

amely 10 perc alatt a legmarkosabb migralet és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyárban. Kézelt Beretvás **Canaris** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva, Három dobozúal ingy. postai szállítással.

után a csendőrséghez átléptek s ott rokkantakká váltak, vagy ha összes tényleges szolgálati idejük a tizenkét évet meghaladta.

Ez az igazolvány csak birodalmi állami hivataloknál és a württembergi polgári hatóságoknál való pályázhatásra jogosítja fel tulajdonosát.

3. A C) jelzésű, kék borítékú igazolvány. Ezt olyan csendőrök kapják, a kik hat évi tényleges szolgálat után léptek át a csendőrséghez, itt legalább tizenöt éven át szolgáltak és olyanoknak, a kik a csendőrséghez történt átlépésük után szolgálatteljesítés közben megsérültek, vagy nyolcz évi tényleges összszolgálati idő után rokkantakká váltak.

Ez az igazolvány kizárólag Württembergre bir érvénynyel.

Az igazolvánnyal bírónak joguk van arra, hogy az igényjogosultak nyilvántartásába felvételssenek; az erre vonatkozó kérvény a hadügyminisztérium után azon polgári hatóságnak küldetik meg, a melynél az illető alkalmaztatását óhajtja. A hatóság az igényjogosultat előjegyzi s az illetőt mindaddig nyilvántartja, a míg alkalmazást nyer. A nyilvántartásra vonatkozó kérelmet évről-évre meg kell újítani, mert különben az illető töröltetik az előjegyzésből.

*

Itt megemlítem, hogy úgy a létszám, mint az illetékszabát adatait az 1906. évi költségvetésből merítettem,

Legénységünk egészségügyéről.

Iria; Pajtás.

(Vége.)

A szolgálatból történt bevonulás után igen sok emberünk merő tudatlanságból nem az egészsége megóvását és testének ujabb szolgálatra kész biztosítását tekinti a legfőbb feladatának, mert nem arra gondol először, hogy az átázott, vagy átizzadt ruhájától szabaduljon mielőbb és lemosással, ledörzsöléssel, testének fokozatos ledűlésével biztosítja annak épségét és rugalmasságát; hanem azon módon lefelszik, vagy hozzákezd a feyverzetét, szerelvényét tisztogatni azon módon felmelegedve, ingre vetkőzve és kész a meghülés. Ha meggondolnák a mi embereink, hogy még az állatot is, nevezetesen a lovat, fűrésztől ut, munka után ápolás, gondozás alá veszik, hogy egészségét s ezzel munkaképességét biztosítsák, akkor mi emberek is meg lehetünk annyit a saját egészségünk érdekében, hogy igyekezzünk testünk munkabírását megtartani. A szolgálatból bevonuló járőrök igen helyesen cselekszik, ha — miután lehűtötték testüket — egymást kölcsönösen vizes ruhával ledörzsölik, lecsutakolják és szárazra törlik, mert így mentve lesznek a meghűléstől. Martsuk szem előtt mindig, hogy a hűlésből származik a legtöbb betegség s azért nagyon kell

vigyázni arra, hogy át ne fázzunk és lábtól föl ne hűljünk.

A másik csendőr-betegségről, a nemi bajokról nincs sok mondani valóm azért, mert ezen a téren az oktatás, a betegség tüneteinek megmagyarázása, az óvrendszabályok helyes alkalmazása és betartása tényleg a minimálisra rednkálták legénységünknel a nemi megbetegedéseket. Itt csak azt említem meg, hogy szolgálathól fáradtan ha bevonultak, őrizkedjenek a nemi érintkezéstől, a míg teljes frissességüket pihenéssel vissza nem nyerték s egyáltalán vigyázzanak arra, hogy mámoros fejjel ne szeretkezzenek. Legyenek emberek, józan fejjel, meggondolva végezzék a természet szükségességét, úgy a mint emberhez illik és gondolják meg, hogy a nemi eltévelyedéseket, perverzításokat mámoros agyak, beteg idegzetek szülték s az embert az állatnál is mélyebbre süllyesztették.

A harmadik általános csendőrbetegség a gyomorhaj. A gyomorhaj megszerzésének az orvosok szerint sok oka lehet. Én esupán azokkal az okokkal foglalkozom, a melyek legénységünknel előidézői lehetnek a gyomor megbetegedésének. Hogy gyomorhajt ne szerezzünk, annak első alapfeltétele a mértékletes élet, a rendszeres és változatos táplálkozás, valamint a táplálék tökéletes megrágása, a melylyel a gyomor emésztési munkája megkönnyítettik; továbbá olyan mérgező anyagok mértékletes élvezete, — mint kávé, tea, szesz, nikotin stb. — melyek alkalmasak lehetnek a szervezet és a gyomor beteggé tételére. A sok hustáplálék nem egészséges, mert orvosi vélemény szerint a gyomor megterhelésén kívül még a csúz megszerzésére is vezethet. Együnk sok főzeléket, tej-, tojás-étkeket változatosan és rágnak meg jól, a mit eszünk. Ha valakinek rosszak a fogai s így tökéletesen rágni nem tud, saját egészségének jól fel-fogott érdekében cselekszik, ha költséget nem kimélve fogait rendbe hozatja és rendben tartja. Nagy fontosságú a szolgálatban való táplálkozás kérdése is. Kényéren és szalonnán elvégre nem lehet mindig élni, mert a meleg táplálékot megkívánja a szervezet és a ki ad valamit az egészségére, könnyűszerrel segíthet is a dolgon, a nélkül, hogy nagy költségekbe verné magát és idegének segítségére volna utalva. Nem mondom, hogy drága «Thermos»-palaezkokat vegyenek s a meleg ételeket abban vigyék magukkal hazulról; hanem szerezzon bemin-den órs 2—3 darab turista főző-készüléket és segítve lesz a bajon. Ez a főző felszerelés ma már igen elterjedt és bárhol beszerezhető. Aluminiumból való vízforraló lábas, tányér és szeszfőző együtt kis vászonzsákba helyezve, mintegy 9—10 cm magas és 14—15 cm átmérőjü kis hengeres csomagot képez, a mit a járőrtászában igen könnyen magával vihet a csendőr. Ezen turista-konyhán könnyűszerrel készíthetünk levest, teát, mindkettőt konzervkoczkából, melegíthetünk tejet, süt-

Ölje meg
De vigyázzon,

a gazd ságában és háztartásában nagy károkat okozó egerek és patkányoktól, hogy hasznos állatait meg ne mérgezzék: 5197

A Morrattin

a mezai és házi egerek és patkányok között pusztító betegséget idéző, megöli őket, de a többi állatra és az emberre ártalmatlan n. — Mogyoródelbető a 5197

VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18/b. SZ.

Egy holdra elegendő egérintő ára 8 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelező-lapot

betünk rántottát, vagy húst; szóval rendesen táplálkozhatik a csendőr a pihenőhelyeken a nélkül, hogy idegenek segítségét és sziveségét leune kénytelen ba pénzben is igénybe venni és azoknak még lekötelezettje is maradni.

Őrizkedni kell a szolgálatközbeni tulságos dohányzástól is. A pibent és jóllakott embernek nem árt egy pipa dohány; de a fáradt és ébes ember gyomorának és tüdejének veszedelmes és káros lehet. Ha már a dohányzásról beszélünk, megemlítem azt is, hogy sok embernek szokása már az ágyban rágyújtani, mielőtt reggelizne; ez is idővel káros lehet a gyomorra és a szervezetre egyaránt. Szóval csak mindent módjával. A nikotin az a mérég, a melyből ba sok jut a gyomorba, emésztési és egyéb más zavarokat is okozhat. Ilyen mérég az alkohol is az ébes, fáradt ember gyomrában; pedig ez is sokaknál mint pálkás jó reggel szerepel. Tiltakozik a gyomor még a gyógyszerként alkalmazott mérgek ellen is, a melyeket különböző porok és cseppek formájában szed be az ember. Ha valakinek baja van, — émelygés, láz, étvágytalanság stb. — legjobb, ha a régi bevált keserűvízhez és diétás koplalásboz nyul, mert így hamarabb lehet elejét venni a bajnak, mintha porokkal, cseppekkel és a néhol nagyon elterjedt méregdrágán fizetett gyomorerősítő likőrökkel és egyéb a lapokban hirdetett szeszes kotyvalékokkal akarja egészségét helyreállítani. Ha a keserűvízkúra után is a gyomor kellemetlen érzete fennmarad, ne keressen senki újabb agyondicsért csodaszereket, hanem forduljon orvoshoz, mert az orvosi segítség kezdetben rendszerint segít.

Még a tüdővészről kell megemlékezni, a mi szórványosan bár, de előfordul elég gyakran a fiatalabb csendőrök között. A tüdővész ragály és öröklött baj lehet. Testünknek a fertőzésre való hajlamossága leküzdhető, ba rendszeresen edzzük azt; különösen a nyak és vállak tájának lemosásával, fürdészel, masszírozással, a jó levegőn való mozgással (a miben nem volna bíány) s ha a lakószobában a port, füstöt nem tűrjük. Különösen őrizkedjünk a füstös levegőjű szobában való alvástól. Lefekvés előtt jól ki kell szellőztetni a szobát, s azon tul ne dohányozzon senki, akkor reggelenkint nem fogunk kábult fejjel, nehez mellel ébredni.

Őrizkedjünk a nyers tejtől is, különösen külszolgálatban, mert a tehéntejjel is, ha gümökóros a tehen, meg lehet szerezni a bajt. Legjobb ha a tejet felforralva élvezzük, mert így ha volnának is benne bacillusok, elpusztulnak. Szabad időnkben süttessük magunkat napon (napfürdő) mert a nap fénye ellensége minden baktériumnak és bacillusnak.

A bacillusról jut eszembe, hogy csendőreink sokszor végeznek szolgálatot olyan helyeken, a hol valamely veszélyes ragály továbbterjedésének elszigeteléséhez összpontosítják őket. Itt is a ragálytól való mentesség fő biztosítéka a tisztaság, a mértékletes életmód. Különö-

sen a kezek mosása étkezés előtt, a száj gyakori öblítése, a körmök tisztántartása bir nagy fontossággal. Ez a magyarázata annak is, hogy a ragály mindig jobban terjed a tisztaságra nem kényes egyszerű, műveletlen, mint az értelmes tisztálkodó, intelligens emberek között. Ezt a tényt a csendőr mindenkor adja is tudtára a ragály veszélyeztetete területen lakóknak.

A miket elmondottam, nem az orvos, hanem a laikus jó barátmondja annak a tapasztalatoknak és megfigyeléseknek az alapján, a miket legénységünknel, mint az egészségre káros, vagy hátrányos jelenségeket észleltem. Tanácsaim, ha mint orvosi tanácsok nem is értékesek, de mint önzetlen jó barátéi. azt hiszem, figyelemre méltóak lesznek. És remélem, hogy az elmondottak izeltől elegendők lesznek arra, hogy az előljárók érdeklődését felkeltve, legénységünknek az egészség ápolására, a betegségek leküzdésére, a test edzésére nézve oktatást, utmutatást adjanak. Ebben az oktatásban ki kell terjeszkedni az első segélynyújtás tudnivalóira is minél szélesebb alapon. Ismertetni kell az emberi testet általánosságban, a csont és izomrendszerrel; a fontosabb szerveknek a testben való elhelyezését, hogy megbetegedés, fájdalom esetén tudja, hogy melyik testrésze, belső szerve fáj. Nem elegendő, hogy a csendőr csupán a sebkötöző csomag használatához értsen, mert igen sokszor van alkalma a néppel érintkezve, jó tanácssal, segítséggel szolgálni olyan esetekben is, a hol a babona, a javasasszonyok, kuruzslók csodaszerei az életbiztonságot veszélyeztetik és sürgős segélyre van szükség. Elmérgeesedett sebek, daganatok, fekélyek, miket különféle piszkos dolgokkal kezelnek és rejtegetnek, mert orvosnak meg nem mutatják, alkalmat adnak a csendőrnek jó szóval, meggyőzéssel és a tudásával is, szellemileg elmaradt, szenvedő embertársainak segítségére lenni.

Nagyon üdvös volna, ha a csendőrök értenének a masszírozáshoz, vagy kenéshez, a mint közönségesen nevezik ezt a gyógyeljárást; mert a test rugalmasságának, épségének, munkabírásának biztosítására ez igen nagy segítség lehetne. Szükségesnek tartanám azt is, hogy minden őrsön egy kis kézi gyógytár, — különösen ott, a hol orvos nincsen, — rendszeresítettnek. Nem holmi különleges gyógyszerek, hanem a mindennapi életben előforduló, apró rosszulletek, kisebb megbetegedések, sérülések gyógykezelésére alkalmas olyan gyógyszerek, a melyekkel kellő jártasság mellett és kis vigyázattal, minden komolyabb veszély nélkül bánhatnának embereink.

Össze lehetne állítani táblázatba egy ilyen házi gyógytár kellekeit. Így pl. mondjuk kellene: lázmérő, szublimát, karbol, vagy a kevésbé veszélyes lysoform mint fertőtlenítőszer; vatta, tiszta és esetleg jodiformos gaze sebek kötözéséhez; ezekhez egy tiszta kis olló, csipesz és biztosítótűk, mullpólya, hintőpor mint szárító sebekre, kipállásokra. Timsó, klórkáli toroköbli-

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Répés árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Négyesfogat. — A Tattersallban rendezett luxus-lóvásárról.

tésre, sodabicarbona gyormorégések megszüntetésére: különböző gyógyteák, mint hárs, bodza, szegfű stb.; tapaszok: angol tapasz, kancsuktapasz, kelevények felszívására való saliciltapasz stb. Általánosan használható szemviz, fogcsepp; hedőrsaöléshez való boreczet, vagy szeszes folyadék és a legáltalánosabb régi házi-szer gyanánt 1—2 üveg keserűviz. Ezeket csak úgy nagy általánosságban sorolom fel. Lehet ennél több is, de ezeket majd mind bárhol minden orvosi rendelés nélkül meg lehet szerezni. Különböző gyógyorokról nem tettem említést, mert bár hatásuk jó, mégis a rendszeres, gyakori alkalmazása az idegekre káros lehet. Így pl. a chinin, aspirin, fenacetin, antifebrin stb. rendszeres használata káros és ha a szervezet megszokta már, nem is hatásos. Egy kis fejfájás, láz miatt nem kell mindjárt az említett porokhoz fordulni, hanem kopulással, a gyomor és a belek kitisztításával, pihenéssel kell próbát tenni. Heves főfájásnál kivételesen lehet pyramidontablettákat használni.

A ki egészségére vigyáz, az lassan beletanul ebbe a kis gyógytudományba, mert ennyire minden intelligens embernek szüksége van. Az egészség mindenkinek a legdrágább kincse, a csendörnek pedig különösen az. Ha pedig valaki mint élethivatást választja a csendőrséget, meg kell hogy fontolja azt, hogy a testi épsége, az egészsége az az alap, mely a hosszas csendőrségi szolgálatra biztosítékot nyújt.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az orvosság mint méreg.

A kokainnal üzött visszaélésekről figyelemre méltó sorokat olvasunk az „Egészség” című folyóiratban.

A kokain — írja a lap — egyike a leghatásosabb belyi érzéstelenítő szerekeknek. Ha a szembe csepegtetjük a kokaint, érzésteleníti az érző idegeket és lehetővé teszi a legkülönbözőbb operációkat, még a hályogműtétet is beleértve. A bőr alá történő sorozatos kokainfecskendezések az egész környező testrészt érzéstelenítik és fájdalom nélküli operációkat tesznek lehetővé. Reclus tanár a ki a helyi és részleges érzéstelenítésnek lelkes apostola, évek során át ezer és ezer kisebb-nagyobb műtétet végzett kokain segítségével, anélkül hogy a legcsekélyebb baleset is fordult volna elő.

Az elmondottakban összefoglaltuk ennek az alkaloidnak összes jó tulajdonságait. Mint minden narkotizáló szernek — úgy a kokainnak is vannak veszélyes hatásai — nagyobb adagolásban súlyosan, sőt néha halálosan is mérgező. A kisebb adagokban ismételt alkalmazása krónikus mérgezést idéz elő ép úgy, mint a morfium, ópium és az ezekből készült egyéb szerekek. Az elmeorvosokkal foglalkozó párisi orvostársulat legutóbbi ülésén dr. Briand a St. Anne elmeorvosintézet orvosa és több ugyanezen kórház kötelékében működő kartársa jelentették, hogy a kokainmánia a párisi Butte Sacréé és a Montmartre kerületben nagy arányokat öltött.

Az orvosok megfigyelése szerint ennek a kokainmániának egyetlen alapja a mások utánzásának vágya,

a divat és a rossz példa. A ki először használta a kokaint, annak még orvosságul szolgált talán súlyosabb nátha ellen a kokain, a mely áthatja az orr váladékát és a nyálka elvérteletleníti és átjárhatóvá teszi az orrjáratokat. Minthogy ez az utóbbi hatása gyakran csak ideig-óráig tartó, ismételni szokták a kokainnal való kezelést. Az ismétlődésből igen hamar szokás válik és épen ezért az orrspecialisták kerülnek a kokainnak ilyen módon való megszerettetését és minthogy gyakran tapasztaltak már mérgezési eseteket, lehetőleg csak csekély kokaintartalmú porokat rendelnek. A betegek persze ezen könnyen segítenek: ugyanezt a receptet több gyógyszerárban elkészítette sikerül nekik tekintélyesebb mennyiségű kokaint is szerezniök. Egyébként dr. Vinchon megfigyelései alapján azt állítja, hogy ezer és egy módja van a kokain megszerzésének, csak épen jól meg kell fizetni, de a ki a pénzt nem sajnálja, könnyen tud szerezni megfelelő erejű kokaint, akár csak a morfinisták a morfiom.

A kokaint tubakolók úgy látszik igen nagy számmal vannak a Montmartreon. A beteges hajlam már a férfinemet is meghódította. Egyes bar-ok és gyanus lebuajok látogatói rendszeres kokainistáknak látszanak. Egyesek, a kik már morfiommal mérgeztettek, valami új izgatószeret keresnek benne, újabb erős analgetikus szert, mások pedig szerencsétlenül sorcsüldözöttek, a kik pillanatnyi feledést akarnak szerezni ezzel a paradicsomi álomba ringató méreggel, feledést, mint mások az alkohollal, ópiummal, hasissal teszik.

A mérgezés állapotába különböző időpontban jutnak a betegek, a szerint, hogy milyen a szervezetük ellenállóképessége. A mérgezés szimptomái: képzelődések (hallucinációk) hagymázás beszélgetések, a melyek sokszor teljesen hasonlóak az általános paralízis külső jeleivel. Az érzéki és idegzavarok a legelőnkebben észlelhetők közé tartoznak és az értelmi elgyöngülés valósággal lépést tart a fizikai elgyöngüléssel. Bár a kokaint szedőknél az újabb narkózis utáni vágy nem oly erőszakos, mint pl. a morfinistáké, de azért szintén parancsolólag lép már az első néhány adag után. A kokaintubakolás egyik különös tünete az orrválasztófal átlukadása. Az orrba ugyanis kokainnal itatott vattát tesznek, a mely először a nyákhártyát pusztítja el, majd a porcos válaszfal megdagad, kifehéledik és átfuradás támad, a mely szerencsére külsőleg nem látható.

A kokain-hóbortnak terjedését leginkább az segíti elő, hogy a narkózis sokkal egyszerűbb és könnyebb, mint a morfiomnál. A morfiomboz szúrás és befecskendezés szükséges; sok morfinista, ha nincs alkalma a levétkezésre, a nadrág vagy szoknya szövetén át intézi a beszúrást, a mi sokszor igen kellemetlen helyt vérmérgezészt idéz elő. Az ópiumszíváshoz is több körülményesség szükséges, mert első sorban ismerni kell az ópiumbarlangokat, a azoknak ajtaja nem mindenkinek nyílik meg.

A kokain-hóborthoz csak pénz kell és pedig sok pénz, mert a tilos megszerzés a sok közvetítő útján igen sokba kerül; így dr. Vinchon említi, hogy grammonkint 40 frankot is kérnek érte. Ha megvan a kokain csak épen az orrba kell juttatni a fentemlített módon. A betegek után nem is sokat késlekednek a narkózis megismétlésével s a mérgezés hatása gyorsan észlelhetővé válik. Mi legyen a teendő az új veszedelemmel szemben? Az igazságszolgáltatásnak a beavatkozása igen nehéz, mert a méreg tilos árusítását maguk az áldozatok leplezik és segítik elő és nem könnyen szolgáltatnak terhelő adatokat. Pedig sürgős volna a beavatkozás, mert a veszedelem igen súlyos!

A budapesti Tattersalli luxus-lóvásáron díjat nyert fogatok és háttaslovak.

KÉPEINKHEZ.

A Tattersallban rendezett luxuslövásárról.

A repülőgépek, az automobilon és az ugyyszólván mindenféle közlekedő vasuti vonatok mai korszakában már csak elrítve látni egy jól összeválogatott és jól betanított négyesfogatot. Jó hátsólovak, szép kettősfogatok még csak vannak, de ez utóbbiból is sokkal kevesebb, mint volt hajdanán. Szép négyes- vagy pláne ötösfogat meg épen látványosságzámba megy.

A Tattersall-beli ugynevezett luxuslövásáron egyszer-másszor még lehet látni egy-egy tetszetős kettősfogatot és még ritkábban négyesfogatot is, de ezeket is alighasonlíthatjuk össze az Alföldön, pl. Debreczenben 30-40 év előtt tartott restaurációkon és installációkon összesereglett nriközönség szebbnél-szebb négyes- és ötösfogataival.

Igaz, hogy abban az időben még nagyon sokat kocsin utazott a magyar és sokat áldozott a szép fogatokra. S bár az a körülmény, hogy az uri- és birtokososztály általában szép fogatok tartására törekedvén, gyakori összejövetelek alkalmával előnyösen informálhatták egymást, hogy a megvásárolt ismert bires lötenyésztők közül hol és kinél lenne az egyik vagy másik fogatába beillő loányag beszerezhető, megkönnyítette egy szép négyes- vagy ötösfogat összeállítását, mégis sokszor előfordult, hogy az ilyen közvetítés mellett járhatta a vásárokat is egész évig, míg az összeállítás sikerült.

De az ilyen fogatokba való lovakkal nem csak az összeválogatása, hanem a gondoztatása és betanítottása is művészetszámba ment. Egyes családoknál emberöltőn át szolgált egy-egy híres kocsi, sőt firól-fira szállott a kocsiság. Ezek aztán messze földön híresek és kapósak voltak. Egynémelyiknek a lovakkal való bánásmódjáról, azok gondozásáról és betanításáról valóságos legendák keletkeztek. Párját ritkító szakavatottsággal készítettek és kezelték a hosszú lóhajtóostort: a subogót, a melylyel bámulatos ügyességgel csapták le a kocsis rudja végére helyezett 10 vagy 20 krajczáros ezüstpénzt. Öt-tíz forintot is adtak egy-egy híres kocsi ilyen subogójáért.

A magyar lötenyésztésről ugyan nem állítható, hogy csökkent volna, sőt különösen a fajlötenyésztés határozottan emelkedést mutat a régebbihez képest. De, mert az olcsóbb és gyorsabb modern közlekedési eszközök ugyyszólván nélkülözhetővé és igazán luxusdologgá teszik a drága fogatokat, nem csoda, hogy ma-holnap igazán csak luxuslövásáron gyönyörködhetünk egy-egy pompásan összeállított és jól betanított négyesfogatban, ötös pedig nincs is több manapság az egész országban a debreczeni híres ötösfogatnál.

A jelen számunkban közölt képeken azokból a fogatokból és hátsólovakból mutatunk be néhányat, a melyek a napokban megtartott Tattersall-beli luxuslövásáron díjakat nyertek.

HIREK.

Csendőrségi Lapok zárszámadása 1912. évről.
Bevétel: Előfizetések az 1912. évben 24,594 kor. 90 fillér, hirdetésekért befolyt 5481 kor. 46 fillér, a létesítendő csendőrségi internátus javára 114 kor. 76 fillér, egyéb átmeneti bevételek 6 korona. Összesen a bevétel 30,197 korona 12 fillér. Kiadás: Havi fizetések 6312 korona, írói tiszteletdíjak 2625 korona 50 fillér, hirdetési jutalék az ügynököknek 1284 korona 11 fillér, nyom-

dai költségek 13,143 korona 93 fillér, internátus javára bevételként szereplő összeg a III. csendőrkerületi parancsnokságnak, 114 korona 76 fillér, sorsjegyekért a talányok megfejtőinek 61 korona 85 fillér, postai kiadások 71 korona, hirdetési díjak beszédese után százalék az ügynököknek 140 korona 63 fillér, egyéb kiadások 136 korona 60 fillér. Összesen a kiadás 23,940 korona 38 fillér.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be, ú. m. Tóth József I. járásörmester 25 évi csendőrségi szolgálatának betöltése alkalmából, a saját és bajtársai adakozásából befolyt 17 K, a győri szárnyparancsnokságtól, néhai Müller Béla hadnagy ravatalára helyezett koszorura egybegyűlt összeg maradványa 13 K 10 f., a pozsonyi pótszárnytól 2 db. vezérfonal ára fejében 5 K Ezen adományokkal az alap vagyona 28,591 K 10 fillérre emelkedett.

Egy örmester meglövetése. Márczius 30-án este 8 órakor Hermann Pál örmester, váradlessi örsparancsnokot, rendes szolgálat teljesítése közben, Váradlessi község házában tanácstermében, Gyapay Andor községi irnok vétkes gondatlanságból forgópisztolyal meglötte. A lövedék Hermann örmester szívét átfurva, annak rögtöni halálát idézte elő. A vétkes irnok ellen a bírói eljárás folyamatba tetetett. A tragikus véget ért örmestert a közönség és a nagy számban megjelent bajársak általános részvéte mellett április 2-án helyezték a váradlessi temetőben örök nyugalomra.

Baleset. Császár István mezőtúri örsbeli csendőr márczius 29-én délelőtt szolgálatból bevonulva, Frommer-féle ismétlőpisztolyát tisztogatta, miközben az véletlenül elsült és a lövedék Császár csendőr bal felső lábszárat átfurva, azt súlyosan megsebesítette. Császár csendőr ápolás végett a szolnoki vármegyei kózkórházba szállítattatott.

A képviselőházi örséghez, melynek legénysége 60 főből áll, a m. kir. csendőrségtől az alább következő 38 főnyi legénységi állományu egyén vétetett fel: Kaló András (I. sz. cskp.), Portik Péter (II. sz. cskp.), Horváth István II. (III. sz. cskp.), Varga Venczel (IV. sz. cskp.), Csuka Miklós (V. sz. cskp.), Horváth Mihály V. (VI. sz. cskp.) és Deák János (VII. sz. cskp.), örsv. cz. örmesterek; Koréh György (I. sz. cskp.), Tóth Sándor II. (II. sz. cskp.), Fekete Ferencz, Kara Lajos (III. sz. cskp.), Csorba Imre, Szoták György, Nagy Gábor, Kostall József, Tóth Sándor (IV. sz. cskp.), Lacza Adolf, Mészáros Vendel, Vida Antal, Árva Pál (V. sz. cskp.), Kis (Csurgai) József (VI. sz. cskp.), Pál György (VII. sz. cskp.) és Lipcsei Gábor (VIII. sz. cskp.) csendőr cz. örmesterek; Nagy Albert, Méza János (I. sz. cskp.), Farkasdi Lajos, Kovács Lajos, Matys György, Bathó József (III. sz. cskp.), Baróti Péter, Ács István (IV. sz. cskp.), Novák Péter, Kele János (V. sz. cskp.), Nudli János (VI. sz. cskp.), Vida András, Szegedi Márton, Bodor József és Kálmán János (VII. sz. cskp.) csendőrök. Ezek közül Kaló András, Horváth István II., Csuka Miklós, Horváth József V., Kis (Csurgai) József és Deák Jánosnak a főörmesteri állás adományoztatott. Ezek szerint a most felállított parlamenti örség legénységének 60:3 százaléka a m. kir. csendőrségtől vétetett át, a mi a legénységi anyagunk jóságának elvitathatatlan bizonyítékát képezi.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az iskola-kerülők ellen. Egy kisebb francia város, Saint-Brien tanácsa olyan határozatot hozott, a mely peldatlan a maga nemében. Az iskolaszék tagjai észrevették, hogy a kis diákok igen sokat mulasztanak. Eleinte olyformán igyekeztek segíteni a bajon, hogy minden kéthárom bétén az iskolába czitálták azokat a szülőket, a kiknek a gyermekei gyakrabban szoktak hiányozni. Ez az eljárás nem járt sikerrel. Most aztán Saint-Brien tanácsa drákói szigorúságú lépésre szánta el magát. Kimondotta ugyanis, hogy ezentúl a város rendőrei kötelesek elfogni minden tizenhárom évesnél fiatalabb gyereket, a ki olyan órában mutatkozik az utcán, a mikor az iskolákban előadást tartanak. Természetesen az elfogott gyereket nem viszik a rendőrségre, hanem vagy az iskolába, vagy a szüleinek a lakására. Azt is kimondotta a francia város tanácsa, hogy egyetlen olyan szegényt sem részesít segítségben, kinek a gyermekei azok között szerepelnek, a kik rendetlenül látogatják az iskolát.

Központi háztartás. Nekünk szegény európaiaknak távolról sincs fogalmunk arról a súlyos gondról, a mit az amerikaiak szenvednek a cseléd-kérdés révén. Amerikában ugyanis odáig fajultak a dolgok, hogy ma már csak a legjobbmódú családok engedhetik meg maguknak a cselédtartást. Kerek kétezer koronába kerül tudniillik egyetlenegy cselédnek a tartása. Ezeket a bajokon akar most segíteni Montclairban ötven család, a mely összeállt és próbaként megcsinálta a központi háztartásnak egy bizonyos fajtáját. Érdekes eltérés a kísérletben az, hogy a próbálkozó családok nem egy házban laknak, egymással szemben tehát mindenben függetlenek. A szövöttezők béreltek egy hatalmas konyhahelyiséget, szerződtettek egy szakácsot, egy konyhafőnököt, tiz konyhamunkást és tiz szobalányt; vásároltak továbbá két automobilt és egy teljes vacuum-főlszerelést. A szobalányok minden reggel automobilon járnak sorra a lakásokat, elvégzik a család kiszolgálását, rendbe hozzák a hálószoját, aztán mennek tovább; a takarítást elvégzi a vacuum-személyzet. Délben ugyancsak automobilon hordják ki a közös konyháról az ebédet, s este a vacsorát szintén. A szobalányok végzik a felszolgálat és este az ágyazást. Ezentúl semmi kötelességük nincsen. A szövöttezőt már üzemben is van és állítólag kitűnően beválik, nemcsak kényelem, hanem költségek szempontjából is. Az egész háztartás nem kerül többé ugyanis évi hetvenezer koronánál, egy családra tehát alig 1400 korona esik.

Tojás-háború. Az amerikai asszonyok Filadelfiában nemrég olyan győzelmet arattak, a melynek még nem volt párja Amerikában. Filadelfiában ugyanis, a tojás ára az utolsó hetekben tuczonként két koronára emelkedett és még ezen az áron is nagy feladat volt frisse tojáshoz jutni. A gazdasszonyok szövetsége több ülésén foglalkozott ezzel az odiózus ügygel. Végre rájöttek, hogy a város hűtőhelyiségeiben több, mint 700 millió tojás fekszik raktáron és miután a tojáskereskedők trösztöt kötöttek, a tojás csak a jelzett magas áron kerülhet piacra. A gazdasszonyok szövetsége tehát felhatalmazta néhány erélyes és vállalkozó tagját, hogy lépjenek érintkezésbe más amerikai városokkal és vásároljanak méltányos áron annyi tojást, a mennyit csak bírnak. A vásár sikerült és Filadelfia vásárló közönségének nemsokára módjában állt darabonként 8 fillérért tojást szerezni.

A tojást városszerte árulták: a szövetségi tagok lakásán, az összes üzletekben, még olyan belyeken is, a hol azelőtt tojással nem kereskedtek, végre pedig egy óriási kioszkban, a melyet a polgármester engedélyével a városháza előtt emeltek és alig egy hónap elteltével a trösztöt megadásra kényszerítették, úgy hogy a tojás ára tuczonként, egy koronára apadt le. A gazdasszonyok erélyes harcza következtében, felületes számítás szerint Filadelfia lakossága egy hónap alatt egymillió és kétszázezer koronát takarított meg a tojásvásárlással.

Norfolki hattyutenyésztés. A norfolki grófságban levő Norvich város már évszázadok óta bíres a hattyutenyésztésről, mely olyan arányu, hogy az egész világon hasonló nem található. Az első hattyú, — állítólag — oroszlánszívű Richárd alatt került Angliába. Az angolok már akkor rájöttek, hogy a fiatal hattyúk húsa igen izletes és Norvichban még ma is úgy árulják a hattyúkat, mint nálunk a libákat. Régebben olyan keresettek voltak, hogy a hattyúk tenyésztésére egyes intézetek és családok szabadalmat kaptak a királytól, mely szabadság a családban örökölhető volt. Erzsébet királyné alatt 900 ilyen szabadság állt fenn és minden tenyésztő intézetnek külön jelvénye a hattyúk csőrén volt feltüntetve. A ma létező tenyésztő intézetek körülbelül tizenkét tulajdonos birtokában vannak: ezek közé tartoznak lord Roseberry, Lothian márki, a város polgármestere és egy nagy korbász. A hattyúk rendszeren a szabadban, a Yare-folyón és a közeli mocsarakban rakják le tojásaikat. A fiatal hattyúk elfogása nem épen könnyű munka, mert az öregek a legnagyobb gonddal és heveséggel oltalmazzák, de azért az összes fiatalokat elfogják, hogy csőreikre égessék az ismertető jelet. Egy fiatal hattyú ára 30 és 50 korona közt váltakozik.

Bőkezű koldus. Néhány nappal ezelőtt Prágában a villamos elütött egy városszerte ismert koldust, a ki a szerencsétlenség következtében meghalt. Rongyos ruhájában megtalálták végrendeletét, a melyben egy háztulajdonosnak, a kinél egy fűtetlen kamrában többször menedéket talált, ha erőtlően összeroskadt, 500 koronát hagyott, egy asszonyra, a ki hébe-korba tiszta fehérenemű váltására kényszerítette, 200 koronát, arra a rendőrszobára, a hová koldulás és részegség miatt viték s a hol kialbatta magát, 200 koronát, egy rendőrnök, a ki száznál többször bevitte, 100 koronát, s egy családuknak, a hol alamizsnát kért, de következetesen kidobták, 40 koronát hagyott. Nem újság ma már, hogy koldus után jelentős vagyon maradt, a prágai koldus hagyományán se csodálkozott el senki. A különös a jelen esetben az volt, hogy a koldus csakugyan koldus-szegényen halt meg, nem volt egy fillérje sem; végrendeletét is csak azért készítette el, hogy megboszszantsa vele azokat, a kiken életében nem tudott bosszút venni.

Amerikai vicz a pesti háziúrról. Tanulmányúton járt Amerikában a pesti báziúr. A mint a newyorki házak között kóborolt, egyszer csak egy úgynevezett felhőkarczolt pillantott meg. A 16 emeletes ház ropant tiszteletet ébresztett a pesti báziúrban, a ki meglepésében így sóhajtott fel: — Ez már aztán ház. Itt, mire az ember a stájerolást a tetőig elvégzi, alulról már újra kezdheti.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kegyességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Türelmem. 1. Nem ismerjük az említett egyesület alapszabályait. 2. Végielgítésre, ha csak egyéb beszámítható szolgálati ideje nincsen.

Tilos. 1. Nincs megengedve. 2. Az őrsparancsnok.

1. j. 1. Kérdése összeg megtérítése iránti igényeit csak a szárnyparancsnokság intézheti el. 2. Az, aki a megoldást nem találta jónak, bizonyára megadja majd a kellő felvilágosítást is.

Nyugdíjat eszközöl. Nyújtson be egy kérvényt a helyügyminiszter urhez.

6715. 1. M. kir. állami hivatal. 2. Forduljanak előjáró szakszparancsnokukhoz.

3330. G. Nyen czimen a csendőr zsoldjából levonások nem eszközölhetők.

Határszéli csendőr. 1. A próbaszolgálatra való behívás már megtörtént. 2. Nem lehet. 3. Rendfokozatonkipt és évenként 100 koronával emelkedett.

1880. 1—2. Bármelyik póstánál megtudhatja. 3. A 12. év második felében kérheti. 4. Néhány hét.

1000. Tisza Lajos, 1883-ban.

Április 6. Ha kellő indokai vannak, kérheti.

Óreg csendőr 100. Nem érünk rá utána járni.

6633. Csak a reá eső és a befizetett összeg arányának megfelelő összeg vonatkozik le.

Dunántúl. Az idézett pont nem vonatkozik a csendőrségre. Az ön esetében azonban — talán annak idején — felségkérvénynyel lehet a visszlást keresni.

Óreg csendőr. Beszámít.

9999 K. Az első esetben nem követ el erőszakot senki és semmi ellen; a másik esetben igen.

Sabri. 1. Az igényjogosultsági igazolvány elnyeréséhez előírt szolgálati idő megszakítások által érintve nincs, vagyis az összes tényleges szolgálati idő számít. A 12. szolgálati év második felében megkaphatja. 2. 30 napi megszakításnál beszámít az előző szolgálat.

Sorsjegyei nem nyertek: 5. D. E.; Romény 2.; Brateán j. őrn.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi márhó 16-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Binder Frigyes nyugállományu csendőrfőhadnagy-számvivőnek, a százados-számvivői czimel és jelleget díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Kinevezettek:

1913 április hó 1-ével:

csendőr járásörmesterekké:

Bíró János I.	örmester (1. rangszám) és
Erős Antal	" (2. ") a VII.,
Ágoston János	" (3. ") a VIII.,
Ligacs István	" (4. ") a IV. és
Járdánházy Gábor	" (5. ") a III. sz.

csendőrkerület állományában.

Áthelyezettek:

1913 április hó 16-ával:

Schneider Gáspár III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, óbecsei járásparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez Lengyeltótiába;

Zilles János VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, fehérgyarmati járásparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez Halmiba;

Dénes István II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, kiskundorozsmai járásparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez Tétre;

Éltás Ferencz V. számú csendőrkerületbeli járásörmester ógyallai járásparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez Fehérgyarmatra;

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes ilyesmi finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb kéregyékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külső költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyobb és kisebbben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és ilyesmi. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Fellegadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával.) 2. Oly takarékbetéti után, melynek a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegyet nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részére.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Kázmér Ferencz V. számú esendőrkerületbeli járás-ormester, nagybicscei járásparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú esendőrkerülethez Szikszóra:

Putz Gottfried III. számú esendőrkerületbeli törzsör-mester, a budapesti pótszírnytól műmesteri minőségben a m. kir. esendőrségi felszerelési anyagraktárhoz.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó esendőrség felügyelője által:

Molnár Géza járásörmester, Buday Mihály törzsör-mester és Takács János I. őrsvezető ez. örmester, valamennyien a VI. számú esendőrkerület állományában, hosszas szolgálatuk alatt kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. III. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Cserős Károly esendőr, a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett eredményes tevékenységeért, de különösen a gyöngyösi Szent Ferencz-rendi szerzetesek zárdájában levő sirbolt és a Gyöngyösön állomásozó 15. buszárezred anyagraktárába történt betörések tetteseinek, részben előljáró járásparancsnokának vezetése alatt, részben pedig önállóan fáradságot nem ismerő buzgalommal fogatosított kinyomozásáért és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásáért, nemkülönben az eltulajdonított tárgyaknak nagyrészbéli előkerítéseért.

Szabó Sándor I. őrsvezető ez. örmester, hosszas esendőrségi szolgálati ideje alatt úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint irodai alkalmazásban mindenkor tanusított lankadatlan szorgalmáért, igen eredményes tevékenységeért és megbízhatóságáért, nemkülönben előljáró szárnyparancsnokának önzetlen és hatbatós támogatásáért és mindenkor tanusított példás magatartásáért.

Grinvalszky Károly őrsvezető ez. örmester, hosszas esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban mindenkor kifejtett buzgalmaért, igen eredményes és fáradságtalan tevékenységeért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és oktatásáért, nemkülönben példás magaviseleteért.

Bóné Sándor őrsvezető ez. örmester, a közbiztonsági szolgálat terén, hosszas esendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor tanusított ernyedetlen buzgalmaért, eredményes tevékenységeért, őrsének példás rendbentartásáért, alárendeltjeinek helyes befolyásolása, oktatása és fegyelmezéseért, nemkülönben példás magatartásáért.

Ökrös János őrsvezető ez. örmester és Pál Mihály esendőr ez. örmester, a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett eredményes tevékenységükért, de különösen Mibala István ujszászi lakos pályaőr kárára 1000 korona kárértékben elkövetett szarvasmarhalopás tetteseinek igen fáradságos, hosszú időn át nagy leleményességgel és szakértelemmel vezetett nyomozás során történt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásáért, nemkülönben az eltulajdonított szarvasmarhák előkerítéseért.

Kovács Matyás járásörmester, a néhai Jaksó István volt dusnoki lakos sérelmére alkövetett rablógyilkosság tetteseinek fáradságot nem ismerő buzgalommal történt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe való juttatásáért.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Kudor András őrsvezető ez. örmester, 12 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban fáradságot nem ismerő kitartással, buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatiért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és neveléseért, nemkülönben jó magaviseleteért.

Szántó Tivadar őrsvezető ez. örmester, a közbiztonsági szolgálatban 11 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt fáradságot nem ismerő kitartással, buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatiért, őrsének rendben tartásáért, nemkülönben alárendeltjeinek helyes és célirányos neveléseért, vezetéséért, valamint jó magaviseleteért.

Orosz János őrsvezető ez. örmester, 12 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal fáradságot nem ismerő kitartással, lankadatlan buzgalommal, szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatiért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és neveléseért, nemkülönben őrsének rendben tartásáért és kifogástalan magaviseletéért.

Hagymási Imre őrsvezető ez. örmester, a múlt év február és szeptember havában a Tisza, Szamos folyó és Tur-patak megáradása alkalmával, a személy és vagyon megmentése körül s általában a közbiztonsági szolgálatban 12 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt, fáradságot nem ismerő kitartással, buzgalommal és szakértelemmel teljesített hasznos és eredményes tevékenységeért, nemkülönben kifogástalan magaviseletéért.

Rozsnyai János esendőr ez. örmester, nyolcz évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal fáradságot nem ismerő kitartással, buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatiért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért, nemkülönben kifogástalan magaviseletéért.

Kiss János esendőr ez. örmester, nyolcz évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálatban minden alkalommal fáradságot nem ismerő kitartással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatiért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért, valamint kifogástalan magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Matus György, Tokarcsik József és Ilies József esendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett

eredményes tevékenységükért, de különösen a gyöngyösi Szent Ferencz-rendi szerzetesek zárdájában levő sirboltba történt betörés tettesének kinyomozásánál, a nyomozást vezető járásparancsnokuknak hathatós és eredményes támogatásáért.

Molner Gyula csendőr, a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett eredményes tevékenységeért, de különösen a Gyöngyösön állomásozó cs. és kir. 15. huszárezred anyagraktárába történt betörés tettesének kinyomozásánál és az eltulajdonított tárgyak előkerítésénél, járórvezetőjének hathatós és eredményes támogatásáért.

Mayer Mihály, König Károly, Lóth Ferencz, Kiss Mihály és Nagy Miklós csendőrök, a közbiztonsági szolgálatban mindenkor tanusított kiválóan buzgó és eredményes tevékenységükért, megbízhatóságukért, őrsparancsnokuknak hathatós és önzetlen támogatásáért, nemkülönben példás magatartásukért.

Mikus Pál csendőr, a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett eredményes tevékenységeért, de különösen Mihala István ujjazási lakos pályasír kárára 1000 korona kárértékben elkövetett szarvasmarhalopás tettesének hosszú időn át tartott és igen fáradságos nyomozás során történt kiderítésénél előljáró őrsparancsnokának hathatós és eredményes támogatásáért.

Kajtár Péter csendőr ez. őrmester, Kovács Miklós és Roska Imre csendőrök, a néhai Jaksó István volt dunoki lakos sérelmére elkövetett rablógyilkosság tettesének kinyomozásánál előljáró járásparancsnokuknak hathatós és eredményes támogatásáért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bárany Mihály, Gábel Dénes, Staudt Antal, Jánossy Rudolf, Kárpáti József, Németh Mihály, Imre József, Horváth Ferencz IX., Deák István, Horváth Lajos I., Kelemen János I., Keresmár Lajos, Molnár János, Szőke István őrsvezető ez. őrmesterek. Döbrösi István, Szabó József I., Beréni György I., Varga Ferencz III., Kardos István II., Szücs Imre, Garai Lajos, Tomik István csendőr ez. őrmesterek, Csökli Gábor, Herbály Lukács, Homola Ferencz, Czvikli Lajos, Lukács Imre, Kosztolányi Lórá, Farkas János, Stropka Boldizsár és Szabó Lajos csendőrök, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Durkó Gábor járásörmester, minden alkalommal fáradságot nem ismerő kitartással és buzgalommal teljesített eredményes szolgálatáért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és neveléséért, nemkülönben jó magaviseletéért.

Dén János csendőr ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálatban hét évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, minden alkalommal fáradságot nem ismerő kitartással, buzgalommal és szakértelemmel teljesített eredményes szolgálatáért, nemkülönben alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és kifogástalan magaviseletéért.

Nyikorucz János csendőr, a múlt évi február és szeptember havában, a Tisza, Szamos folyók és Tur-patak megáradása alkalmával, a személy és vagyonmentése körül fáradságot nem ismerő kitartással és ernyedetlen buzgalommal teljesített eredményes szolgálatáért.

Előléptetett

1913 április hó 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Lády Gyula, Balga István, Végh Pál, Lamperth Lajos, Felber Elek, Szabó Béla, Boross Imre és Selincezi Pál őrsvezető ez. őrmesterek, *őrmesterekké*;

Farkas Balázs, Olejka János, Bálint György, Strete Demeter, Szalay Imre, Fürst Mór, Szerencse Péter, Tefner Frigyes, Zsigó József, Szabó Mihály, Farkas György L., Kruscsenics Géza, Sántha János, Szabó András, Hulik János és Diósi Rezső csendőr ez. őrmesterek, *őrsvezető ez. őrmesterekké*.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 60 fill.

Íróasztalra dobozok á 8 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mindazeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kékpészelt papírossal bevonna — ajánl

Makó Károly könyvnyomdász és dobozgyártó, Brassó.

Húsz koronán felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Nyári szürke keztyűk és felszerelési tárgyak állandóan kaphatók.

Minden csendőrrérendkívül fontos! Most jelent meg.

AZ ÚJ NYUGDIJTÖRVÉNY

(1912. LXV. t.-cz.). — Magyarázatokkal ellátta Dr. DÁNOS ÁRPÁD miniszteri fogalmazó. — Ára 1 kor. 50 fill.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.